

Biuletyn Szpitalny

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny
im. prof. W. Orłowskiego CMKP

W NUMERZE:

**Nowe zasady funkcjonowania Szpitala
w aktualnej sytuacji epidemiologicznej**

**Dziękujemy Straży Pożarnej za pomoc udzieloną
pacjentce naszego Szpitala!**

E-skierowanie

**Lepsza dostępność do świadczeń zdrowotnych –
porada pielęgniarki i położnej *poz***

**Karmienie piersią globalnym wyzwaniem dla
planety**

CORONAVIRUS

Nowe zasady funkcjonowania Szpitala w aktualnej sytuacji epidemicznej

Z dniem 17 sierpnia br. weszła w życie nowa „Strategia działań SPSK im. Prof. W. Orłowskiego CMKP w czasie pandemii SARS-CoV-2”. Celem Strategii jest utrzymanie ciągłości pracy Szpitala oraz zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom i pacjentom w aktualnej sytuacji epidemicznej w zakresie zakażeń wirusem SARS oraz zapadalności na COVID-19, na Mazowszu i w Polsce.

Strategia ustala zasady postępowania związane z:

- **zarządzaniem ryzykiem** pojawienia się wirusa w Szpitalu w przypadku przyjęcia pacjenta w trybie nagłym i w trybie planowym (testowanie w kierunku SARS-CoV-2 w przypadku nagłej hospitalizacji nie może wpływać na odroczenie diagnostyki lub

leczenia – przeprowadza się go w dniu przyjęcia w Izbie Przyjęć, u pacjentów planowych test przeprowadza się przed przyjęciem w specjalnym namiocie);

- **zarządzaniem pracownikami** (prowadzą oni samoobserwację stanu zdrowia, zakazuje się im przychodzenia do pracy z objawami infekcji, testy PCR wykonuje się jeśli wystąpił kontakt z osobą chorą bez użycia środków ochrony osobistej lub jeśli wystąpiły objawy mogące sugerować zakażenie koronawirusem);
- **zarządzaniem środkami ochrony osobistej** w zależności od spełnienia przez pacjenta kryterium przypadku podejrzanego lub potwierdzonego, wyniku badania testowego lub braku takiego badania.

Strategia uwzględnia również zasady postępowania w czasie izolacji przedszpitalnej pacjenta w domu, sprzątnięcia sal bloku operacyjnego po zabiegu wykonanym u pacjenta spełniającego kryteria przypadku podejrzanego lub potwierdzonego COVID-19, zasady pobierania i transportu materiału do badań w kierunku SARS-CoV-2, triażowania pacjentów, instrukcje sprzątnięcia pomieszczeń w Izbie przyjęć oraz w których przebywa pacjent z SARS-CoV-2 i po wypisie.

Strategia jest bardzo użytecznym dokumentem w codziennej pracy Szpitala, w tej szczególnej sytuacji epidemicznej.

Dziękujemy Straży Pożarnej za pomoc udzieloną pacjentce naszego Szpitala!

Tegoroczne lato obfituje w nagłe zmiany pogody, groźne burze, zdarzają się nawet trąby powietrzne. Doświadczyla takiej nieprzewidzianej, niebezpiecznej sytuacji związanej z pogodą, pacjentka

Oddziału Chirurgii i Żywienia Klinicznego naszego Szpitala. Korzysta ona z żywienia pozajelitowego, przygotowywanego dla niej specjalnie, zgodnie z zaleceniami medycznymi. Dodajmy, że ww. Oddział zapewnia kompleksowe leczenie chorych z niewydolnością przewodu pokarmowego. Zajmuje się również poradnictwem dla chorych żywionych pozajelitowo i dojelitowo w warunkach domowych.

W lipcu, podczas wichury, która nawiedziła woj. mazowieckie, zerwana została sieć energetyczna w miejscowości zamieszkania naszej pacjentki. Wiązało się to brakiem możliwości korzystania z różnych urządzeń zasilanych prądem, a dla pacjentki tak ważnego, jak lodówka. Co tydzień pacjent otrzymuje z Pracowni Żywienia Pozajelitowego 7 mieszanin żywieniowych. Muszą być one przechowywane w lodówce.

W opisywanej tu sytuacji należało działać bezzwłocznie - nie wiadomo było kiedy dopływ prądu może być przywrócony. Nie było również możliwości zarówno wysłania do pacjentki dodatkowego transportu z żywnością na ten dzień, ani codziennego odbioru żywności ze Szpitala. Z pomocą przysłała niezawodna, lokalna jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej z miejscowości Dębe Wielkie, powiadomiona o problemie przez p. dr Sylwię Osowską z Pracowni Żywienia Pozajelitowego. Strażacy zareagowali błyskawicznie, w ciągu 10 minut dostarczyli pacjentce agregat prądotwórczy. Pacjentka uzyskała prąd, a przede wszystkim zabezpieczenie kontynuacji leczenia.

Chorzy żywieni pozajelitowo w warunkach domowych to szczególna grupa pacjentów. Każda nieprzewidziana sytuacja, w tym wypadku brak możliwości przechowywania mieszanin żywieniowych w odpowiednich warunkach, jest dla nich niebezpieczna. Tym bardziej serdecznie dziękujemy Panom Strażakom za ich szybką, bezinteresowną reakcję w tej niecodziennej sytuacji. Życzymy również zdrowia, tak potrzebnego w wykonywaniu trudnej, odpowiedzialnej i niejednokrotnie niebezpiecznej pracy.

Zasady – jakich świadczeń dotyczy

Od dnia 8 stycznia 2021 roku, wszyscy świadczeniodawcy będą ustawowo zobowiązani do wystawiania **skierowań w postaci elektronicznej** na

świadczenia wskazane w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie skierowań wystawianych w postaci elektronicznej w Systemie Informacji Medycznej (poz. 711):

Skierowania dotyczą:

1. ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych, o których mowa w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
2. badań:
  - echokardiograficznych płodu finansowanych ze środków publicznych,
  - endoskopowych przewodu pokarmowego finansowanych ze środków publicznych, medycyny nuklearnej finansowanych ze środków publicznych oraz ze środków innych niż środki publiczne,
  - rezonansu magnetycznego finansowanych ze środków publicznych,
  - tomografii komputerowej finansowanych ze środków publicznych oraz ze środków innych niż środki publiczne;
  - leczenia szpitalnego w szpitalu, który zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 58 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ponadto, od 1 lipca 2020 r. Narodowy Fundusz Zdrowia premiuje świadczeniodawców, którzy już teraz obsługują e-skierowanie. Zmiany wprowadzone zarządzeniami NFZ mają na celu zachęcenie lekarzy do wystawiania e-skierowań na ambulatoryjne leczenie specjalistyczne, leczenie szpitalne lub ambulatoryjne świadczenia diagnostyczne, poprzez zwiększenie poziomu finansowania w przypadku wystawiania tych dokumentów w postaci elektronicznej. Dodatkowo premiovane jest umawianie porady w AOS na podstawie wystawionego e-skierowania w ciągu 2 godzin od momentu jego wystawienia.

Do 8 stycznia 2021 roku trwa okres przejściowy. Funkcjonują zarówno skierowania w postaci tradycyjnej (papierowej), jak i elektronicznej. Jest także możliwość wystawienia pacjentowi elektronicznego skierowania i wydania mu wydruku informacyjnego. Wydruk papierowy, podpisany przez lekarza wystawiającego skierowanie, może być

zrealizowany jako e-skierowanie (w placówkach, które już obsługują e-skierowania) lub jako zwykłe skierowanie na dotychczasowych zasadach, dotyczących skierowań w postaci papierowej (w placówkach, które jeszcze nie obsługują e-skierowań).

W czasie epidemii koronawirusa wiele placówek leczniczych doceniło potencjał usług wdrażanych w ramach systemu e-zdrowie (P1) i przystąpiło już teraz do obsługi skierowań w postaci elektronicznej. Stwarza to więcej możliwości dla pacjentów i pozwala na bezpieczny kontakt lekarza z pacjentem w sytuacji, gdy nie ma konieczności fizycznej wizyty w gabinecie, a pacjent potrzebuje np. kontynuacji leczenia w placówce specjalistycznej. Wystawione e-skierowania są zawsze widoczne na Internetowym Koncie Pacjenta w serwisie pacjent.gov.pl.

E-skierowanie to również wygodne i bezpieczne rozwiązanie dla pacjenta. Aby zapisać się na świadczenie medyczne, wystarczy telefonicznie podać w rejestracji czterocyfrowy kod i numer PESEL, bez konieczności osobistej wizyty w placówce.

Więcej informacji wraz z użytecznymi odnośnikami, na temat wystawiania i realizacji e-skierowań jest dostępnych na stronie internetowej Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia <https://www.csioz.gov.pl/e-zdrowie-p1/e-skierowanie/> dla pracowników Szpitala, także na naszym wewnętrznym portalu intranetowym.

Lepsza dostępność do świadczeń zdrowotnych – porada pielęgniarki *poz* i położnej *poz*

W dniu 1 sierpnia br. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 lipca 2020 roku (Dz. U. z 2020 r. poz. 1255) zmieniające rozporządzenie z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 736 i 2120).

Powyższe przepisy prawne mają na celu poprawę dostępności świadczeń opieki zdrowotnej poprzez wyodrębnienie porady pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej oraz porady położnej podstawowej opieki zdrowotnej wraz z określeniem warunków ich realizacji.

W ramach porady *poz*, w zależności od posiadanych uprawnień zawodowych, pielęgniarka

będzie mogła m. in. udzielać świadczenia z zakresu profilaktyki chorób i promocji zdrowia, dobrać sposoby leczenia ran w ramach świadczeń leczniczych udzielanych przez pielęgniarkę samodzielnie bez zlecenia lekarskiego, przepisać leki zawierające określone substancje czynne, w tym wystawianie na nie recepty, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, wystawić recepty na leki zlecone przez lekarza w ramach kontynuacji, wystawić zlecenie lub recepty na wybrane wyroby medyczne (np. pieluchomajtki), wystawić skierowanie na wykonanie określonych badań diagnostycznych w tym medycznej diagnostyki laboratoryjnej, z wyjątkiem badań wymagających metod diagnostycznych i leczniczych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta.

Z kolei położna w ramach porady POZ będzie mogła m. in. udzielać porad dla kobiet w zakresie ginekologii i onkologii ginekologicznej, w tym doboru sposobu leczenia ran, przepisać leki na receptę zawierające określone substancje czynne, wystawić recepty na leki zlecone przez lekarza w ramach kontynuacji, wystawić zlecenie na wybrane wyroby medyczne, wystawić skierowanie na wykonanie określonych badań diagnostycznych, wykonać oraz zinterpretować badania KTG u kobiety ciężarnej. Miejscem udzielania omawianych świadczeń będzie gabinet pielęgniarki *poz* i gabinet położnej *poz* oraz miejsce pobytu świadczenioborcy.

Karmienie piersią globalnym wyzwaniem dla planety *

W dniach 1-7 sierpnia corocznie obchodzony jest Światowy Tydzień Karmienia Piersią. Hasłem tegorocznych obchodów tego dnia ustanowionym przez Światową Organizację Zdrowia oraz związany z nią Światowy Sojusz na Rzecz Karmienia Piersią jest **„Support breastfeeding for a healthier planet!”** - dla zdrowszej planety wspierajmy karmienie piersią!

Z jakich powodów wskazano takie hasło?

Produkcja żywności odpowiada za około 26% emisji gazów cieplarnianych. Przyczynia się również w około 32% do globalnego stopnia zakwaszenia gleby i w 78% do wzrostu mineralizacji dużych akwenów wodnych. Czy istnieje związek między karmieniem piersią a ochroną środowiska i klimatu?

Karmienie piersią służy dziecku, jego matce i całej rodzinie. Korzyści te można analizować w wielu wymiarach: zdrowotnym, emocjonalnym, społecznym i finansowym. Stosunkowo mniej myślimy o karmieniu piersią w wymiarze środowiskowym i klimatycznym. Okazuje się jednak, że dobrodziejstwo karmienia naturalnego sięga i w te obszary.

Środowisko

Mleko kobiece jest produktem naturalnym, odtwarzalnym, całkowicie bezpiecznym dla środowiska. Proces wytwarzania mleka kobiecego i dostarczania dziecku poprzez ssanie bezpośrednio z piersi zachodzi bez jakiegokolwiek zanieczyszczenia środowiska i bez jakiegokolwiek potrzeby wytwarzania, stosowania i utylizacji sztucznych opakowań. Jest zawsze w odpowiedniej objętości i właściwej temperaturze. Karmienie z piersi nie generuje strat mleka, nie ma więc potrzeby utylizacji niewykorzystanych nadwyżek. Pokarm jest wytwarzany w odpowiedniej ilości, składzie, temperaturze oraz jest podawany przez matkę bezpośrednio do organizmu dziecka.

Klimat

Przemysł produkujący mieszanki sztuczne wytwarza w długim cyklu produkcyjnym olbrzymie ilości gazów cieplarnianych, które są emitowane do atmosfery i stanowią przyczynę globalnego ocieplenia na Ziemi. Wykazano, że wyprodukowanie 1 kg mieszanki sztucznej w proszku wymaga zużycia ponad 4000 litrów wody.

Produkcja sztucznej żywności pozostawia znaczący ślad w środowisku. Przyczynia się do wyczerpania zasobów naturalnych i do degradacji środowiska. Emisja gazów cieplarnianych, nieodłączna w procesie produkcji mieszanek sztucznych, ich opakowań oraz utylizacji resztek, istotnie przyczynia się do globalnego ocieplenia i zmiany klimatu.

Ochrona, wspieranie i rozpowszechnianie karmienia piersią eliminuje nierówności, które stoją na przeszkodzie zrównoważonemu rozwojowi wszystkich obszarów świata. Pandemia COVID-19 nauczyła nas, jak łatwo wszyscy możemy zostać dotknięci problemem zdrowotnym. Dlatego walka z globalnymi zagrożeniami wymaga natychmiastowej skoordynowanej reakcji nas wszystkich, aby zmniejszyć degradację środowiska i zmiany klimatu zaczynając od tego, jak karmimy nasze dzieci.

Ochrona, promocja i wspieranie karmienia piersią oraz poprawa warunków karmienia kobietom w okresie laktacji jest więc działaniem służącym zdrowiu naszej planety i nas samych.

Zmiany klimatu i degradacja środowiska to jedne z najbardziej pilnych wyzwań, przed którymi stoi dziś nasz świat. Degradacja środowiska wynikająca z zanieczyszczeń w powietrzu i wodzie, nadmierna eksploatacja ograniczonych zasobów naturalnych, marnotrawstwo żywności i niszczenie naturalnych siedlisk jest często spowodowane działalnością człowieka. Nasze systemy produkcji żywności i wzorce konsumpcji znacząco przyczyniają się do zmian klimatu i degradacji środowiska. Karmienie mieszankami sztucznymi przyczynia się do nasilania problemu i jest zjawiskiem niepokojąco rosnącym. **Mleko matki powinno być pierwszym pokarmem spożywanym przez człowieka**, jako kluczowy element zrównoważonego systemu żywnościowego.

Klinika Neonatologii SPSK im. Prof. W. Orłowskiego CMKP już od 2012 roku wdraża u swoich pacjentów autorski Program Wyłączniego Karmienia Naturalnego. Matki rodzące wcześniaki objęte są Programem Wczesnej Stymulacji Laktacji. Program ten, utworzony w 2014 roku pod kierunkiem prof. Ewy Helwich, koordynowany przez prof. Marię Wilińską, stanowi zbiór zasad dla personelu medycznego w celu stworzenia warunków do skutecznego wyzwolenia laktacji i efektywnego karmienia naturalnego przez kobiety rodzące przedwcześnie.

W Szpitalu działa pierwszy w Polsce Bank Mleka Kobiecego. Ma tu również miejsce siedziba Komitetu Upowszechniania Karmienia Piersią. Komitet współpracuje ze Światowym Sojuszem na Rzecz Karmienia Piersią, wspierając jego akcje, m. in. obchody Światowego Tygodnia Karmienia Piersią.

W dniu 2 października odbędzie się konferencja Komitetu Upowszechniania Karmienia Piersią, podsumowująca obchody Światowego Tygodnia Karmienia Piersią.

* informacja p. dr hab. n. med. Marii Wilińskiej, prof. CMKP, Kierownik Kliniki Neonatologii, Przewodniczącej Zarządu Głównego Komitetu Upowszechniania Karmienia Piersią.

Redakcja Biuletynu: Ewa Olsińska, Specjalista ds. Komunikacji, pok. D 109, tel. 433